

2. ORACIÓ SUBORDINADA ADJECTIVA: Funció CN

Les oracions subordinades de relatiu adjectives funcionen dins l'oració principal com a **complement d'un nom**, el qual és el seu antecedent:

Han castigat **els alumnes** que havien arribat tard.
Nom O. Sub. Adj. de relatiu (CN)
(antecedent)

Fixem-nos que en aquest cas l'oració **que havien arribat tard** pot ésser substituïda per un adjectiu (**impuntuals**) en funció de complement de nom.

2.1 Formes dels pronoms relatius

Recordem que per esbrinar la funció sintàctica del pronom relatiu dins de la subordinada adjectiva, hem de substituir-lo per l'antecedent/referent (nom) que el precedeix.

Exemple: Ha convidat a sopar el noi que té els cabells rossos

- 1) Subordinada Adjectiva de relatiu: que té els cabells rossos.
- 2) Pronom relatiu: que (equival a "el qual")
- 3) Commutació del pronom "que" per l'antecedent: el noi té els cabells rossos.
- 4) Funció de "el noi" dins de la subordinada: subjecte.
- 5) Funció del pronom "que": subjecte.

Els pronoms relatius poden ser de dos tipus:

1) SIMPLES

- Que: No va precedit de preposició (no confondre amb la conjunció "que")
- Què: Va precedit de preposició (sempre porta accent)
- Qui: Es refereix sempre a persones.
- On: Alerta, l'ús d'aquest pronom ha de fer referència a un lloc, sinó, millor utilitzar "en què".

2) COMPOSTOS

- El qual
- La qual
- Els quals
- Les quals
- Relatius neutres (antecedent genèric, tota l'oració principal): el fet que, cosa que, la qual cosa.

2.2 Funcions dels pronoms relatius

Les funcions que poden exercir els pronoms relatius són:

1) **QUE** (antecedent: qualsevol)

- Subjecte:

El noi **que** ens ha saludat va estudiar amb mi a la universitat.

- CD:

Per fi ens comprarem el cotxe **que** tant hem desitjat.

- CCT:

Sempre vas a comprar els dies **que** plou.

2) **Prep + QUI** (antecedent: persona)

- CI:

Sortejaren un viatge entre els nois **a qui** van vendre les butlletes.

- CRV:

Les persones **en qui** confies de debò mai no et trairan.

- CC Companyia:
Han detingut el Joan, **amb qui** havia anat alguns cops al cinema.

(prep) + ON (antecedent: lloc)

- CC de lloc:
El poble **on** viu és força tranquil.
Pujarem a la Mussara, **des d'on** es veu tot el Camp de Tarragona.

prep + QUÈ (antecedent: qualsevol)

- CC de lloc:
Ens vam aturar a la sala **en què** exposaven els quadres de Miró.
- CRV:
Aquí tens la llista d'aliments **de què** has de prescindir per seguir la dieta
- CC de mode / CC d'instrument:
La causa de l'accident va ser la velocitat **a què** anava.
La policia va trobar el ganivet **amb què** es va cometre l'assassinat.
- CC de causa
Aquests són els motius **per què** ha estat acusat

(prep) + art + QUAL(S)

- Els relatius compostos poden substituir els relatius invariables (**que, qui, què, on**); ara bé, cal tenir en compte que:

1. El relatiu compost només pot substituir el relatiu **que** en les oracions explicatives (les que van entre comes):

Exemple: Les nostres mares, **que /les quals** van viure temps més difícils, sempre estalviaven la llum.

2. És aconsellable usar les formes compostes en construccions que puguin semblar confuses o ambigües:

La filla del pintor, **a qui** vam dir adéu , sortia amb en Joan. (la filla?, el pintor?)

La filla del pintor, **a la qual / al qual** vam dir adéu, sortia amb en Joan.

3. El relatiu compost és l'única forma possible darrere de preposicions tòniques:

La sessió, **durant la qual** es va protestar contra els nous pressupostos, va acabar amb incidents.

L'avi va despenjar el quadre **rere el qual** havia amagat el sobre dels diners.

Li han trencat les ulleres, **sense les quals** és incapaç de distingir res.

- CN: Presenta la següent estructura:

SN (antecedent) + (prep) + art + N + **de** + **art** + **qual**

- del qual
- de la qual
- dels quals
- de les quals

S'han enfrontat al **govern**, contra la prepotència **del qual** no es pot fer res.

(prep) + LA QUAL COSA

- És la forma neutra del relatiu compost i pot substituir un antecedent genèric (una oració):

L'equip ha millorat el joc, **la qual cosa** ens fa pensar que pot salvar la categoria.

antecedent

Només quan no va introduït per preposició es pot substituir per les construccions **fet que, cosa / coses que**:

L'equip ha millorat el joc, **la qual cosa** / **fet que** / **cosa que** ens fa pensar que pot salvar la categoria.

S'ha comportat com una criatura petita **per la qual cosa** tindrà el càstig adequat.

2.3 Tipus d'oració subordinada adjectiva

Les oracions de relatiu poden ser de dos tipus:

- **Especificatives**: restringeixen o limiten l'extensió significativa de l'antecedent:

Els atletes **que van arribar molt cansats a meta** eren tarragonins.

- **Explicatives**: amplien o afegixen una qualitat no essencial de l'antecedent; van sempre entre comes:

Els atletes, **que van arribar molt cansats a meta**, eren tarragonins.

En la primera oració ens referim **només** als atletes que es van cansar molt; en la segona, a tots els atletes.

2.4 Observacions

Els grups **el que**, **la que**, **els que**, **les que** són incorrectes quan equivalen a **art + qual** o a **què**, **qui**:

- * El ganivet amb **el que** han matat el botiguer és d'un model rar.
El ganivet amb **el qual** / **què** han matat el botiguer és d'un model rar.

En canvi són correctes quan l'article té un cert valor pronominal, equivalent al demostratiu (l'antecedent es pot inserir entre l'article i el pronom):

Deixa'm aquestes càmeres i **les que** hi ha al calaix de dalt.

Deixa'm aquestes càmeres i **les** / **aquelles que** hi ha al calaix de dalt.

Deixa'm aquestes càmeres i **les** (càmeres) **que** hi ha al calaix de dalt.

